

YILDIZLARIN ÖRTÜSÜ YOKTUR

Düşünceler'den Seçmeler

•

Marcus Aurelius

MARCUS AURELIUS

Yıldızların Örtüsü Yoktur

Düşünceler'den Seçmeler

Çeviren
Şadan Karadeniz

Hazırlayan
Filiz Özdem

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5407
Dođan Kardeř - 954
—İlkgençlik—

Yıldızların Örtüsü Yoktur / Marcus Aurelius
Düşünceler'den Seçmeler
Özgün adı: Pensieri
Çeviren: Şadan karadeniz

Hazırlayan: Filiz Özdem
Düzeltilti: Filiz Özkan

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: A4 Ofset Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş
Otosanayi Sitesi Yeşilce Mah. Donanma Sok.
No: 16 Seyrantepe - Kağıthane / İstanbul
Telefon: (0 212) 281 64 48
Sertifika No: 12168

1. baskı: İstanbul, Temmuz 2019
ISBN 978-975-08-4523-9

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2019
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyođlu 34433 İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

“Hemen hemen hiçbir şey insana yabancı değildir.”

Bakmayın Aurelius’un öyle senli benli konuşmasına. Şöyle yap, böyle düşün diyerek eğitir gibi hitap etmesine. Aurelius’un “sen” diye hitap ettiği okur değil, ta kendisidir.

İS 121-180 yılları arasında yaşayan ve “filozof imparator” olarak anılan Roma imparatoru Aurelius, devleti her şeyin üzerinde tutan Yunan anlayışının yerine akli, ahlakı ve hukuku koyarak yönetim anlayışında kökten bir tavır farklılığı yaratmıştır.

Aurelius’a göre Tanrı, öz, yasa, hakikat tektir, ortak us tektir, bu nedenle de bütün insanlar eşittir. Evrende her şey birbirine bağlıdır.

Aurelius, İlkçağ filozofu Herakleitos’un “her şey akar, değişir” sözünün etkisiyle, “Tek sözcükle, bedenimize ait olan her şey akan bir ırmaktır, ruhumuza ait olan her şey de salt düş ve yanılmazdır; yaşamımız yabancı bir ülkede savaş zamanı ve yolculuktur, ölümden sonraki ünümüz ise unutuluştur. Bize koruyacak ne kalıyor geriye? Tek, biricik şey, felsefe” diyerek zamanın geçip gittiğine, insan ömrünün kısalığına ve geleceğe sık sık vurgu yapmıştır.

Ünler, namlar, sahip olunan her şey de gelip geçicidir; bu sebeple insanın erdemli yaşaması, hayatını anlamlı kılan en

önemli ölçüttür. Bu yanıyla Aurelius'un genelgeçer, zamanlarüstü bir özü olan düşünceleri yüzyıllar boyunca büyük ilgi görmüştür. Ne de olsa vurguladığı, insanın kendisini tanıma sanatıdır. İnsanın olduğu ve olmak istediği üzerine, felsefe ve doğal güdüler, teori ve pratik üzerine bir bilgelik denemesidir. Madalyonun iki yüzüne birden bakma arzusudur.

Aurelius'un *Düşünceler* kitabından gençler için yapılan bu seçki kişisel dersler çıkarılabilecek, etkileyici klasikler arasında sayılabilir. Her kişinin kendisini seçerken, kurarken yaşadığı gelgitlere tutulmuş bir aynadır da... Bir melankoli başyapıttır da aynı zamanda.

"Başkalarının ruhunda olup bitenlerin ayırımına varamadığı için mutsuz olan bir insana rastlamak zordur; ama kendi ruhunun devinimlerinin ayırımına varmayan bir insanın mutsuz olması kaçınılmazdır."

Kaderinden kaçmayan bir imparatorun, onu cesaret ve güçlülükle takip etmesi, insan olma yolculuğu için önemli bir örnektir.

Filiz Özdem

Yıldızların Örtüsü Yoktur

Temel alınan eser: Marcus Aurelius, *Düşünceler*
Çev.: Şadan Karadeniz, YKY 2018, 11. baskı.

Zamandizin

117-138

Hadrianus'un hükümdarlığı.

121

Betica (Güney İspanya) kökenli bir *patricius* aileye mensup M. Annius Verus'un doğumu.

124 (yakl)

Babası, *praetor*, Verus'un ölümü.

138 (yakl)

Hadrianus; belirlenmiş halefi L. Elius Caesar'ın ölümü üzerine, Marcus'un dayısı, T. Aurelius Antoninus'u evlat edinir; o da, belirlenmiş halefleri M. Annius Verus (M. Elius Aurelius Verus) ile L. Elius Caesar'ın (L. Elius Aurelius Commodus) oğlu L. Ceionius Caesar'ı evlat edinir.

10 Temmuz

Hadrianus'un ölümü. Yerine, Pius unvanını alan Antoninus geçer.

139

Elius Aurelius Verus, Caesar unvanını alır.

140

Marcus Antoninus, Antoninus Pius'la birlikte ilk kez Konsül olur.

145

Marcus Antoninus, Antoninus Pius'un kızı Annia Galeria Faustina ile evlenir.

147

İlk çocuğu doğar (bir kız: Domitia Faustina).
Marcus *tribunus*'luk makamına getirilir.

155-161

Annesi Domitia Lucilla'nın ölümü.

7 Mart 161

Antoninus Pius'un ölümü. Yerine Marcus (Imperatore Caesar M. Aurelius Antoninus Augustus) geçer; *imperium*'u evlat edinilmiş kardeşi L. Verus'la (Imperatore Caesar Lucius Aurelius Verus Augustus) paylaşır.

Oğlu L. Aurelius Commodus'un doğumu.
Doğu'da savaş başlar.

163-166

Ermenistan, Media ve Partia'da zaferler.

167

Veba salgını.
Germenler imparatorluğun sınırlarını ihlal ederler.

168

İşgal edilen topraklara gitmek üzere yola çıkılır.
Aquileia'da genel karargâh kurulur.

169

Evlat edinilmiş kardeşi L. Verus'un ölümü.

170 (yakl)

On dördüncü çocuğu (sonuncusu olduğu sanılan) Vibia Aurelia Sabina'nın doğumu.

170-171

Kuzeyde yeni istilalar. Yeni bir Tuna-ötesi seferin başlangıcı.

171-173

Carnuntum'da genel karargâh. Germenlere karşı zafer. Sarmati Iazigi ile savaş.

174

Quadi'yle savaş. Sirmium'da genel karargâh.

175

Doğu'da Avidius Cassius isyanı. Sarmatlarla bırakışma. Karısı Faustina ve oğlu Commodus'la birlikte Doğu'ya gidiş. Faustina'nın ölümü.

176

Marcus'la Commodus için Roma'da zafer töreni.

177

Commodus, babası tarafından *imperium'*a ortak edilir.

178-179

Yeniden başkaldıran Tuna-ötesi kavimlere karşı yeni bir sefer.

17 Mart 180

Marcus'un Sirmium yakınlarında hastalanıp ölmesi. Yerine oğlu Commodus geçer.